

De gevolgen van SBR/XBRL:

'Eerst aan de slag met mapping'

Frank Jonker

Sinds 2008 is het mogelijk om XBRL-berichten te versturen naar de Kamer van Koophandel, de Belastingdienst en het CBS. Uiteraard kan een XBRL-bericht alleen worden aangemaakt en verzonden met behulp van een softwarepakket. Het in 2009 nog geringe aanbod van geschikte software hiervoor, resulteerde concreet in een relatief beperkt aantal XBRL-berichten (< 10.000) dat eind vorig jaar werd verzonden. Nu steeds meer softwareleveranciers aangeven in 2010 wel klaar te zijn voor SBR, is het de vraag wat de accountant hier nu in de praktijk van gaat merken. Voorop staat dat wie XBRL-berichten wil (laten) genereren, eerst aan de slag moet met mapping.

De eerste stap richting het creëren van XBRL-berichten is het – noodzakelijkerwijs – maken van een mapping (koppeling). De mapping bevat gegevens over welke elementen in de administratie corresponderen met welke elementen in de Nederlandse Taxonomie (NT). Hierbij moet er een onderscheid worden gemaakt in:

- de mapping naar XBRL-GL (Global Ledger, de transacties); en
- de mapping naar XBRL-FR (Financial Reporting, een rapport).

Bij XBRL-FR worden de balans, verlies en winst en andere geaggregeerde gegevens gemapt. Bij XBRL-GL geldt dit voor alle grootboekmutaties. De NT en de softwarepakketten ondersteunen op dit

moment alleen XBRL-FR. Het is niet de verwachting dat XBRL-GL binnen 5 jaar gemeengoed is. Om die reden beperkt dit artikel zich tot aandacht voor XBRL-FR.

'Mappen kan tegenwoordig ook in het boekhoudpakket, het fiscaal pakket of in een specifieke applicatie.'

Het boekhoudpakket

Waar de mapping vroeger alleen plaatsvond in de rapportgenerator, na het inlezen van de saldbalans of een auditfile, is het nu mogelijk om ook te mappen in het boekhoudpakket, in een fiscaal pakket of in een specifieke applicatie, meestal

onderdeel van een portal.

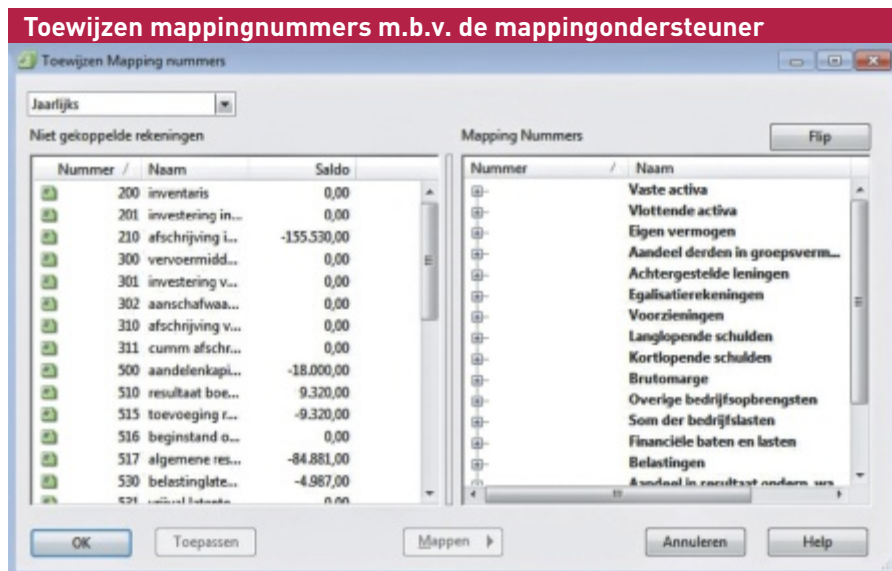
Gebruikers van een boekhoudpakket (hierna te noemen: 'de administrateurs') kunnen dus op enig moment worden geconfronteerd met het mappen van gegevens. Wanneer de administrateur bijvoorbeeld direct vanuit het boekhoudpakket de publicatiestukken in XBRL wil gaan aanmaken, selecteert hij de betreffende reportset¹. Deze reportset wordt vervolgens op het beeldscherm getoond, waarna de administrateur wordt gevraagd om aan te geven welke grootboekrekeningen bij welke elementen in de taxonomie behoren. De administrateur kan met behulp van de mappingondersteuner op eenvoudige wijze grootboekrekeningen toewijzen. Daarnaast heeft hij hiermee een overzicht van alle nog te mappen rekeningen (zie afbeelding hieronder).

Complexere toepassingen

Tenslotte zijn ook meer complexe handelingen en toepassingen mogelijk, zoals het splitsen van rekeningen. Het boekhoudpakket bewaart de koppelingen en wijzigingen. Bij het veranderen en/of toevoegen van grootboekrekeningen moet de mapping uiteraard worden veranderd en/of aangevuld. Het pakket geeft hierbij ondersteuning. Wordt gebruik gemaakt van een standaard rekeningschema, dan zal het boekhoudpakket al een mapping hebben voorbereid. De administrateur hoeft de voorgestelde mapping dan slechts te accepteren.

Taxonomie is dynamisch

Verantwoordingsrapportages zijn aan veranderingen onderhevig als gevolg van wijzigingen in wet- en regelgeving. De taxonomie is dus een levend 'document' en minimaal 1 keer per jaar verschijnt er een nieuwe versie van de NT. De wijzigingen die worden aangebracht om te voldoen aan de nieuwe verplichtingen, worden op

een gestructureerde manier vastgelegd. De NT Versioning-informatie vermeldt het hoe en waarom van de wijzigingen. De toelichting op de wijzigingen geeft inzicht in wat er is veranderd in de NT én dus ook in de wet- en regelgeving. Bij wijzigingen in de taxonomie wil de administrateur uiteraard niet de hele mapping opnieuw doen. Om dit te voorkomen, moet het boekhoudpakket versioning ondersteunen. Bij een nieuwe taxonomie wordt de software dan automatisch bijgewerkt. Hooguit moet dan een klein aantal elementen opnieuw worden gemapt.

Hergebruik elementen

Natuurlijk wil de administrateur, wanneer hij een mapping heeft gemaakt voor de publicatiestukken, de reeds gemapte elementen hergebruiken bij andere reportsets. Zoals bij het opstellen van de jaarrekening, de winstaangifte en de kredietrapportage. Het boekhoudpakket zal op dat moment een controle doen, waarbij wordt gekeken welke overeenkomstige elementen tussen de twee reportsets al gemapt zijn. Vervolgens worden deze in de nieuwe mapping voorgesteld. Naarmate meer reportsets worden ondersteund, is het maken van een nieuwe mapping steeds minder werk, omdat de elementen al op een eerder moment zijn gemapt.

Integreren niet-financiële informatie

Er is ook niet-financiële informatie nodig om uiteindelijk tot publicatiestukken (c.q. een kredietrapportage en/of een verkorte winstaangifte) te komen, die voldoen aan de daaraan te stellen eisen. Het boekhoudpakket biedt meer of minder geavanceerde ondersteuning om deze niet-financiële informatie te kunnen verwerken tot een volledige rapportage. Zo kan het boekhoudpakket zelf een mogelijkheid bieden om de informatie op te slaan of het kan de informatie (in XBRL) uit externe bronnen ophalen en verwerken.

De rapportgenerator

Veel accountants maken gebruik van een rapportgenerator. Vanuit deze applicatie worden het accountantsrapport, de jaarrekening en publicatiestukken opgesteld. Een rapportgenerator bevat modellen voor meerdere typen ondernemingen, zoals een BV, eenmanszaak of VOF.

Vaak is ook een agrarisch jaarrekening-model aanwezig, dat specifiek is afgestemd op de complexe voorschriften en wetgeving van deze sector.

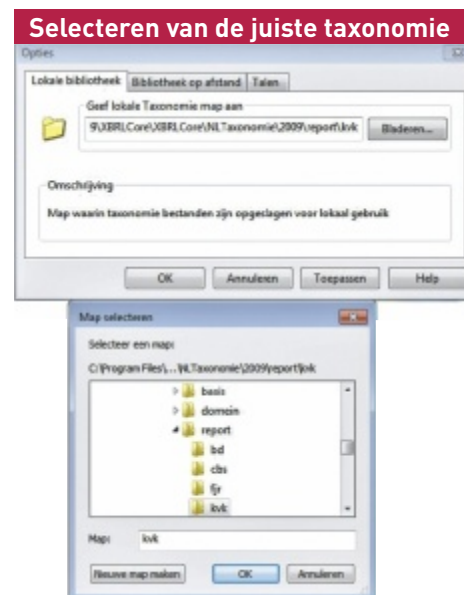
De in de rapportgenerator in te vullen financiële gegevens kunnen handmatig worden ingevoerd. Maar het is efficiënter om de gegevens in te lezen. De auditfile of saldibalans csv uit het boekhoudpakket wordt dan geïmporteerd in de rapportgenerator. Eenmalig (en bij nieuwe of gewijzigde grootboekrekeningen) moeten de grootboekrekeningen worden gemapt aan de verschillende posten in de

‘Naarmate er meer reportsets worden ondersteund, is het maken van een nieuwe mapping steeds minder werk.’

jaarrekening. Rapportgeneratoren hebben een lange ervaring op het gebied van mappen. De ondersteuning op dit gebied is dan ook uitgebreid.

Wanneer er gebruik wordt gemaakt van een standaard mappingschema of standaard template, hoeft de accountant nog slechts de juiste taxonomie te selecteren², zie afbeelding hierboven. Het ophalen en inlezen van de taxonomieën zal dus door de software moeten worden verzorgd. De accountant hoeft de applicatie niet te verlaten, maar slechts de juiste reportset en taxonomie te selecteren³.

De rapportgenerator is specifiek bedoeld om op effectieve, efficiënte – en indien gewenst fraaie – wijze te rapporteren aan de klant. De applicatie is de laatste jaren steeds vaker gekoppeld aan een werkprogramma en hierdoor onderdeel van het primaire werkproces; de samenstelwerkzaamheden. Zo'n werkprogramma zorgt voor een gestructureerde werkaanpak met een (ook achteraf aantoonbaar) kwaliteitsniveau. De Belastingdienst en de banken zullen hier gebruik van gaan maken, immers zij eisen een bepaalde kwaliteit ten aanzien van de verkorte winstaangifte in XBRL en de kredietrapportage in XBRL. Deze specifieke

berichten zullen dus altijd via de accountant moeten worden verzonden. Voorlopig zal de rapportgenerator (indien gekoppeld aan het werkprogramma) nog niet terzijde worden geschoven. An

1. Met dank aan Han Wurtz van AccountView en André Kwakernaat van Twinfield voor de gesprekken en discussies over het mappen in een boekhoudpakket.
2. Overgenomen van de CaseWare Handleiding XBRL Publicatiestukken.
3. Meer informatie over de taxonomieën is te vinden op de volgende websites: www.sbr-nl.nl voor informatie over het SBR programma, www.xbrl-ntp.nl voor alle informatie over de taxonomieën en www.nltaxonomie.nl met alle beschikbare taxonomieën.

Drs. Frank J. Jonker RA is sinds 2000 CEO van CreAim BV. Sinds 1999 is Jonker actief betrokken bij ontwikkelingen op het gebied van standard business reporting (XBRL).